Lieta Nr.11331101816
Lietas arhīva Nr.K26-0133-19/2
ECLI:LV:REZT:2019:0114.11331101816.8.S

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2019.gada 14.janvārī

Rēzeknes tiesa,
tiesnesis I.Dzindzuks,
piedaloties prokurorei J.Kalvānei,
aizstāvei G.Makarovai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu, kurā /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību) nelielā apmērā, šādos apstākļos:

2016.gada 28.decembrī /pers. C/ pēc alkohola koplietošanas ar /pers. B/ bija palicis nakšņot pie /pers. B/ mājās /adrese/. Laika posmā no plkst. 9.00 līdz plkst. 11.00 /pers. B/, būdams alkohola ietekmē, izmantojot to, ka /pers. C/ vēl guļ, nozaga uz gultas blakus guļošajam /pers. C/ esošo mobilo telefonu *LG H340 Leon C50 Gold* 50 EUR vērtībā. Tādējādi /pers. B/ nodarīja cietušajam /pers. C/ materiālo zaudējumu 50 EUR, kas sastāda nelielu apmēru.

Tādā veidā /pers. B/ izdarīja tīšu mazāk smagu noziegumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais /pers. B/ uz 2018.gada 26.oktobra un 2019.gada 14.janvāra tiesas sēdēm neieradās. Apsūdzētajam par tiesas sēdēm tika paziņots likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēstes. Par neierašanās iemesliem /pers. B/ tiesai nav paziņojis, nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Lēmumu par apsūdzētā piespiedu atvešanu uz tiesas sēdi policijai izpildīt neizdevās.

Cietušais /pers. C/ uz tiesas sēdi neieradās. No cietušā ir saņemts iesniegums, kurā norādīts, ka 06.10.2018. viņš brauc uz Skotiju un būs tur pusgadu. Materiālā rakstura pretenziju pret apsūdzēto viņam nav, uztur savas agrāk sniegtās liecības (lietas 100., 101.lapa).

Noklausoties prokurores un aizstāves viedokļus par lietas iztiesāšanu bez apsūdzētā piedalīšanās, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 464.panta pirmo daļu krimināllietu var iztiesāt bez apsūdzētā /pers. B/ piedalīšanās, jo viņš atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neieradās uz tiesas sēdi. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 83.panta trešo daļu iztiesāšanā piedalās aizstāve.

Ņemot vērā prokurores un aizstāves viedokli, tiesa uzskata, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 469.panta otro daļu krimināllietu var iztiesāt bez cietušā klātbūtnes.

[3] Tiesa atzīst, ka /pers. B/ vaina Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pilnīgi pierādīta ar cietušā /pers. C/ tiesas sēdē nolasītajām liecībām, ar lieciniece /pers. E/ tiesas sēdē sniegtajām liecībām, ar apsūdzētā pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajām liecībām, kā arī ar citiem pirmstiesas kriminālprocesā iegūtiem objektīviem pierādījumiem.

[3.1] Ņemot vērā, ka apsūdzētais /pers. B/ izvairās no ierašanās tiesā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 4.punktu tiesas sēdē tika nolasītas apsūdzētā pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības.

2016.gada 16.februārī /pers. B/ liecināja, ka 2016.gada 27.decembrī, atrodoties pie sevis mājās /adrese/, kopā ar paziņu /pers. C/ lietoja alkoholu. Alkohola koplietošanas laikā viņš palūdza /pers. C/ iedot savu mobilo telefonu LG viņam, lai varētu piezvanīt draugam. /pers. C/ parādīja telefona atbloķēšanas kodu un iedeva viņam savu mobilo. Viņš iegaumēja šo kodu. Tad viņi abi aizgāja gulēt. Viņš pamodās 28.decembrī pusdienlaikā un gribēja turpināt lietot alkoholu, bet naudas nebija. Tad viņš nolēma nozagt /pers. C/ piederošo mobilo telefonu, ieķīlāt to lombardā un saņemt naudu. Telefons bija nolikts uz gultas, kur gulēja /pers. C/. Viņš paņēma telefonu un lombardā, kas atrodas pie Rēzeknes autoostas, ieķīlāja to par 35 EUR. Naudu iztērēja alkohola iegādei. Vēlāk viņš satika /pers. C/ un atzinās, ka telefonu ieķīlāja lombardā. Savu vainu mobilā telefona zādzībā atzina, paskaidroja, ka vēlas noslēgt izlīgumu ar cietušo (lietas 22.lapa).

2017. gada 25.maijā apsūdzības izsniegšanas laikā /pers. B/ sevi par vainīgu mobilā telefona zādzības izdarīšanā atzina pilnīgi, norādīja, ka pierādījumu pārbaude tiesā nav nepieciešama (lietas 31., 32.lapa).

[3.2] Ņemot vērā, ka cietušais /pers. C/ nav klāt tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kas izslēdz iespēju ierasties tiesā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 3.punktu tiesas sēdē tika nolasītas cietušā pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības, kā arī 2018.gada 26.marta un 2018.gada 4.jūnija tiesas sēdēs sniegtie paskaidrojumi.

2016.gada 29.decembrī /pers. C/ liecināja, ka 2016.gada 27.decembrī viņš kopā ar /pers. B/ lietoja alkoholu / adrese/, kur arī palika nakšņot. 28.decembrī /pers. B/ paprasīja viņu atbloķēt savu telefonu, jo viņam vajadzēja piezvanīt. Viņš atbloķēja telefonu, iedeva to /pers. B/, bet pats turpināja gulēt. Kad viņš pamodās, /pers. B/ brālis iedeva savu telefonu un pateica, ka ar viņu vēlas parunāt /pers. B/ māte. /pers. B/ māte pateica, ka viņa mobilais telefons atrodas lombardā pie Rēzeknes autoostas, to viņa uzzināja no dēla. Viņš aizgāja meklēt /pers. B/. Kad uz Dārzu ielas satika /pers. B/, /pers. B/ viņam apstiprināja, ka mobilais telefons atrodas lombardā pie autoostas. /pers. B/ pateica, ka vakarā telefonu atgriezīs, bet neizdarīja to. Viņam piederošā mobilā telefona LG Leon (H340 n) black gold (IMEI 358816-06-622132-3) zādzība notika 2016.gada 28.decembrī ap plkst. 9.00 (lietas 8.-9.lapa, tulkojums – 10.-11.lapa).

Tiesas sēdē 2018.gada 26.martā cietušais paskaidroja, ka piekrīt izlīgumam ar apsūdzēto. Viņi bija tikušies Probācijas dienestā un vienojās, ka apsūdzētais samaksās viņam morālo kompensāciju 50 EUR apmērā, taču apsūdzētais naudu nesamaksāja. Viņš piekrīt izlīguma noslēgšanai pat bez kompensācijas izmaksāšanas, jo telefons viņam tika atgriezts uzreiz (lietas 53.lapa). Tiesas sēdē 2018.gada 4.jūnijā cietušais paskaidroja, ka viņš vēlas, lai kriminālprocess pret /pers. B/ tiktu izbeigts, viņam nav nekādu pretenziju pret apsūdzēto. Viņam ir zināmas Kriminālprocesa likuma 377.panta 8.punktā paredzētās kriminālprocesa izbeigšanas sekas (lietas 78.lapa).

[3.3] Lieciniece/pers. E/ tiesas sēdē liecināja, ka viņas dēlam /pers. C/ tika nozagts mobilais telefons LG 50 EUR vērtībā. Šajā kriminālprocesā

viņa tika atzīta par cietušā likumisko pārstāvi, jo zādzības izdarīšanas brīdī viņš bija nepilngadīgs. 2016.gada 27.decembrī viņai piezvanīja dēls un pateica, ka paliks pa nakti pie vecmātes. 28.decembrī no rīta viņa piezvanīja dēlam, bet atbildēja /pers. B/, kurš pateica, ka /pers. C/ atrodas pie viņa ciemos un vēl guļ. Viņa paprasīja /pers. B/ nodot dēlam, lai viņš pārzvana viņai. Dēls tā arī nepārzvanīja. Kad viņa piezvanīja atkal, telefons jau nedarbojas. Ap plkst. 16.00 no policijas iecirkņa piezvanīja dēls un pateica, ka viņam tika nozagts viņam piederošais mobilais telefons. Mobilais telefons tika atrasts lombardā un atgriezts dēlam. Vēlāk viņai piezvanīja no Probācijas dienesta un piedāvāja satikties ar /pers. B/. Uz tiesas sēdēm staigāja jau pats dēls. Dēls piekrita izlīgumam ar /pers. B/, viņš vēlas, lai kriminālprocess tiktu izbeigts.

[3.4] Turklāt apsūdzētā /pers. B/ vaina zādzības izdarīšanā ir pierādīta ar šādiem pirmstiesas kriminālprocesā iegūtiem un tiesā pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī rakstveida pierādījumiem, kuri norādīti lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai:

- ar mobilā telefona LG H340 Leon C50 (Gold) IMEI kods / IMEI kods/ 17.12.2015. pirkuma karti Nr.1556069 un čeku izdrukām par summu 115 EUR (lietas 12., 13.lapa);

- ar mobilā telefona LG H340 Leon C50 (Gold) ar IMEI kodu 358816066221323 un kredīta līguma kopijas 29.12.2016. izņemšanu SIA "MONEY Express Credit" lombardā Rēzeknē, Latgales ielā 15/2 (lietas 15., 16.lapa);

- ar /pers. C/ parakstu par to, ka 29.12.2016. viņš no policijas darbiniekiem saņēmu viņam piederošo mobilo telefonu LG H340 Leon C50 (Gold) 50 EUR vērtībā (lietas 17., 18.lapa).

[3.5] Tiesa uzskata, ka pirmstiesas kriminālprocesā savākto un tiesas sēdē pārbaudīto pierādījumu daudzums ir pietiekošs, lai izdarītu secinājumus par /pers. B/ vainu viņam inkriminētās zādzības izdarīšanā.

Ar cietušā liecībām ir pierādīts, ka 2016.gada 28.decembrī ap plkst. 9.00 no rīta /pers. B/ nozaga viņam piederošo mobilo telefonu LG un ieķīlāja to lombardā, par ko viņam kļuva zināms no /pers. B/ mātes un vēlāk arī no paša /pers. B/. Tiesai nav pamata neticēt cietušā liecībām, jo to ticamību apstiprina arī viņa mātes liecības, kurai viņš paziņoja, ka 2016.gada 28.decembrī /pers. B/ nozaga viņam piederošo mobilo telefonu LG.

Tiesa secina, ka apsūdzētais /pers. B/ savu vainu mobilā telefona zādzības izdarīšanā atzina un liecināja par zādzības izdarīšanas apstākļiem. Tiesa secina, ka apsūdzētā liecības apstiprinās ar citiem lietā iegūtiem pierādījumiem. Krimināllietā nav informācijas, ka liecības būtu iegūtas, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma prasības, tas ir atzīstamas par ticamām un pieļaujamām izmantošanai pierādīšanā. Apsūdzētā liecības savā pamatā nav pretrunā ar cietušā liecībām.

Cietušā un apsūdzētā liecības apstiprina mobila telefona LG izņemšanas protokols. No tā redzams, ka /pers. C/ piederošais mobilais telefons atradās lombardā SIA "MONEY Express Credit" un tika izņemts no tā. Savukārt no SIA "MONEY Express Credit" 2016.gada 28.decembra kredīta līguma redzams, ka mobilo telefonu lombardā ieķīlāja apsūdzētais /pers. B/. Ar savu parakstu cietušais apliecināja, ka 29.12.2016. policijas iecirknī viņš atpazina un saņēma atpakaļ savu mobilo telefonu LG 50 EUR vērtībā.

Tādējādi tiesa atzīst, ka iepriekš minētie pierādījumi apstiprina, ka apsūdzībā norādītajā laikā un vietā /pers. B/ izdarīja mobilā telefona zādzību, atbildība par ko paredzēta Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā.

Tiesa atzīst, ka noziedzīgo nodarījumu /pers. B/ izdarīja ar tiešu nodomu, jo viņš apzinājās savu darbību kaitīgumu un apzināti veica šādas noziedzīgas darbības, kā arī viņš vēlējās kaitīgu seku iestāšanos, nodarot zaudējumu cietušajam.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka lietā esošie pierādījumi savstarpējā sakarībā un kopumā bez saprātīgām šaubām pierāda /pers. B/ vainu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā tīšā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

[4.] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu /pers. B/ izdarīja tīšu mazāk smagu mantiska rakstura noziegumu, mobilais telefons atgriezts cietušajam.

[4.1] Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka viņš agrāk vairākkārt kriminālī sodīts, tomēr pirms zādzības izdarīšanas viņš nebija sodīts. /pers. B/ neprecējies, apgādājamo viņam nav. Pirmstiesas kriminālprocesā savu vainu zādzības izdarīšanā /pers. B/ atzina.

[4.2] Izvērtējot lietas dalībnieku viedokļus par soda noteikšanu apsūdzētajam, tiesa secina, ka noteiktajos gadījumos Krimināllikums paredz iespēju notiesātā atbrīvošanai no soda. Saskaņā ar Krimināllikuma 58.panta pirmo daļu no kriminālatbildības var atbrīvot personu, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kuram gan ir šajā likumā paredzētā nodarījuma pazīmes, bet ar kuru nav radīts tāds kaitējums, lai vajadzētu piespriest kriminālsodu.

Savukārt Krimināllikuma 59.panta trešā daļa nosaka, ka tiesa personu var atbrīvot no soda arī šā likuma 58.pantā paredzētajos gadījumos. Kriminālprocesa likuma 521.pants nosaka, ka tiesa var taisīt notiesājošu spriedumu, nepiespriežot sodu, ja konstatē šā likuma 379.panta pirmās daļas 1. un 3.punktā minēto apstākli. Kriminālprocesa likuma 379.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka tiesa var izbeigt kriminālprocesu, ja izdarīts noziedzīgs nodarījums, kuram ir noziedzīga nodarījuma pazīmes, bet ar kuru nav radīts tāds kaitējums, lai piespriestu kriminālsodu.

Tiesa secina, ka Kriminālprocesa likuma 58.panta pirmajā daļā ietverto kriminālatiesisko attiecību noregulējumu var piemērot jebkuram noziedzīgajam nodarījumam, tomēr pastāvot noteiktiem nosacījumiem. Augstākā tiesa atzina, ka ar noziedzīgo nodarījumu radītā kaitējuma izvērtēšanai ir būtiska nozīme, lai izlemtu jautājumu par personas atbrīvošanu no kriminālatbildības atbilstoši Krimināllikuma 58.panta pirmajai daļai *(skat., Augstākās tiesas 2016.gada 7.jūnija lēmums lietā Nr. 11520058713, SKK-213/2016)*. Tāpat Augstākā tiesa norāda, ka, atbrīvojot personu no soda saskaņā ar Krimināllikuma 58.panta pirmo daļu, tiesai ir jāizvērtē radītā kaitējuma smaguma pakāpe un jāpamato, kādēļ radītais kaitējums nav tāds, lai vajadzētu piespriest kriminālsodu.

Augstākā tiesa jau iepriekš ir norādījusi, ka tiesai atbilstoši Krimināllikuma 46.panta otrajai daļai jāizvērtē radītais kaitējums, it sevišķi tajos gadījumos, kad jālemj jautājums par Krimināllikuma 58.panta pirmās daļas piemērošanu *(skat., Augstākās tiesas 2014.gada 10.septembra lēmums lietā Nr.SKK-417/2014)*.

[4.3] Tiesa secina, ka krimināatbildība par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā mazāk smaga nozieguma izdarīšanu iestājas par svešas mantas tīšu nolaupīšanu nelielā apmērā, kas saskaņā ar tiesību teoriju, ir materiāls noziedzīga nodarījuma sastāvs. Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma apdraudējuma objekts ir cietušā mantiskās intereses.

Tiesas ieskatā, nodarījumos, kuru sastāvi ir konstruēti pēc materiālā tipa, lai noteiktu, ir vai nav nodarīts tāds zaudējums, lai vainīgajai personai piespriestu kriminālsodu, jāvērtē tieši zaudējuma apmēra rādītāji, jo zaudējumam ir pietiekami noteikta izpausme, un tas obligāti ir jānosaka. Krimināllikums nesatur normu, ka nav atzīstama par noziedzīgo nodarījumu darbību vai bezdarbību, kam formāli gan ir kāda Krimināllikumā paredzētā nodarījuma pazīmes, bet kas sava mazsvarīguma dēļ nav sabiedriski bīstama. Līdz ar to jāatzīst, ka jebkura darbība, kas atbilst Krimināllikumā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmēm, veido noziedzīgā nodarījuma sastāvu, pat gadījumā, ja nodarīts maznozīmīgs zaudējums. Tāpēc tiesai ir jāizvērtē, vai šis zaudējums ir nodarīts tādā apmērā, lai vainīgajai personai būtu jāpiespriež kriminālsods.

Tiesa konstatē, ka cietušajam /pers. C/ mobilā telefona zādzības rezultātā tika nodarīts materiālais zaudējums 50 EUR apmērā, kas noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā 7,4 reizes bija mazāks nekā valstī noteiktās minimālas mēnešalgas apmērs. Izvērtējot konkrēto noziedzīgo nodarījumu, tiesa secina, ka ar minēto noziedzīgo nodarījumu cietušā mantiskām interesēm nav radīts tāds kaitējums, lai apsūdzētajam vajadzētu piespriest kriminālsodu. Tiesa konstatē, ka nozagtais mobilais telefons, cietušajam tika atgriezts 2016.gada 29.decembrī, t.i., nākamajā dienā pēc tā zādzības. Cietušais neuztur materiāla rakstura pretenzijas pret apsūdzēto, kā arī viņš vēlas, lai kriminālprocess pret apsūdzēto tiktu izbeigts. Tāpat cietušais vēlējās izlīgt ar apsūdzēto, lai izbeigtu kriminālprocesu, taču izlīgums netika panākts, jo apsūdzētais neieradās uz tiesas sēdēm. Savu vainu zādzības izdarīšanā /pers. B/

atzina pilnīgi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka apsūdzētais /pers. B/, kaut arī ir izdarījis Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētu mazāk smagu noziegumu, tomēr viņš ar savām darbībām nav radījis tādu kaitējumu, lai viņam tiktu piespriests krimināls ods. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ir pamats atzīt, ka /pers. B/ ir izdarījis Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu un atbrīvot viņu no soda saskaņā ar Krimināllikuma 59.panta trešās daļas un 58.panta pirmās daļas noteikumiem.

Krimināllikuma 59.panta pirmā daļa nosaka, ka notiesātā atbrīvošanu no soda [..] var izdarīt tikai tiesa likumā norādītajos gadījumos un kārtībā.

[5] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu, 368.panta pirmo daļu no /pers. B/ valsts labā piedzenami procesuālie izdevumi 80 EUR apmērā par aizstāves G.Makarovas valsts nodrošinātas juridiskās palīdzības sniegšanu iztiesāšanā. Aizstāves piedalīšanās iztiesāšanā ir obligāta. Tiesai netika iesniegti dokumenti, kas apliecinātu apsūdzētā nespēju samaksāt procesuālos izdevumus.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 529.pantu, taisot spriedumu, daļā par procesuālo izdevumu atlīdzību, apsūdzētajam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 521., 527., 528., 529., 530.pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. B/ atzīt par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā.

/pers. B/ saskaņā ar Krimināllikuma 59.panta trešo daļu un 58.panta pirmo daļu atbrīvot no soda par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Piedzīt no /pers. B/ valsts labā procesuālos izdevumus 80 EUR (astoņdesmit *euro*) apmērā par aizstāves G.Makarovas valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu iztiesāšanā.

Noteikt / pers. B/termiņu sprieduma, daļā par procesuālo izdevumu atlīdzību, labprātīgai izpildei 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pilns spriedums tiks sastādīts 2019.gada 28.janvārī un to var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 dienu laikā sākot ar 2019.gada 29.janvāri, kad pilns spriedums būs pieejams tiesas kancelejā, apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Rēzeknes tiesā.

Tiesnesis I.Dzindzuks